

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/245/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115200391
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8115200391.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Koval'ovej, v právnej veci žalobcu: ALEKTUM INKASSO s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO 44721587, zastúpeného HUDEC s.r.o., so sídlom Lazaretská 23, Bratislava, proti žalovanému: A. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom C. - M. XX, o zaplatenie 2.699,48 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 11C 9/2015-55 zo dňa 24.4.2015, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

Žalobca n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) konanie v časti uplatnenia úrokov z omeškania vo výške 8% ročne nad sumu 2.690,22 Eur zastavil. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.112,62 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 1.111,12 Eur od 4.6.2012 do zaplatenia, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vyslovil, že účastníci nemajú nárok na náhradu trov konania.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že zmluva medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným je spotrebiteľskou zmluvou. Právny predchodca využil možnosť zosplatnenia úveru. Zosplatnenie úveru však nemá vplyv na plynutie premlčacej lehoty už splatných splátok pred predčasným zosplatnením úveru (§ 103 veta prvá OZ). Keďže je zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá podľa osobitného právneho predpisu, v danom prípade zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, má občianskoprávny charakter a preto je potrebné premlčanie posúdiť podľa Občianskeho zákonníka ako to súdy už judikovali v mnohých svojich rozhodnutiach (napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove 17Co 76/2014 zo dňa 29.4.2014, 6Co 2/2013 zo dňa 19.11.2013, 20Co 95/2013 zo dňa 27.3.2014, 2Co 96/2014 zo dňa 26.11.2014, 8Co 15/2013 zo dňa 16.12.2013 alebo aj Krajského súdu v Trnave 11Co 47/2014 zo dňa 22.10.2014). Súdy vo svojich rozhodnutiach o občianskoprávnom charaktere zmluvy o spotrebiteľskom úvere poukázali aj na ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Citované ustanovenie je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy vrátane úverov. Žaloba bola podaná na súd 12.1.2015, trojročná premlčacia lehota preto začala plynúť 12.1.2012, takže splátky, ktoré boli splatné od 9.10.2010 do 9.1.2012 sú premlčané. Konkrétne premlčaných je 16 splátok.

Súd prvého stupňa sa v danom prípade zaoberal aj tým, či úverová zmluva bola uzavretá v súlade s už citovaným zákonom č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (v danom prípade v znení účinnom od 2.4.2010). Podľa názoru súdu nepostačuje, ak v zmluve je uvedená len suma predstavujúca súčet splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Uvedená informácia ohľadom rozlíšenia splátky na istinu, úrok a iné poplatky je totiž dôležitá pre spotrebiteľa o tom, či príslušný úver je pre neho výhodný alebo nie (napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave 9Co 401/2012 zo dňa 6.8.2013). Vzhľadom na chýbajúcu obligatórnu náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. k/ je potrebné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalovaný by teda mal žalobcovi vrátiť len sumu poskytnutého úveru 2.000 Eur a pri jeho rozvrhnutí na 36 mesačných splátok jedna splátka by predstavovala 55,55 Eur. Keďže premlčaných je 16 splátok čo činí 888,88 Eur, súd zaviazal žalovaného len k zaplateniu sumy 1.111,12 Eur (2.000 - 888,88).

Žalobca do žalovanej sumy zarátal aj úroky z omeškania z dlžných splátok ku dňu 19.4.2012, ktoré počítal so sadzbou 8 % p.a. (podľa prílohy č. 3 na čl. 45) a hoci podľa tejto prílohy úroky z omeškania vyčíslil na 83,78 Eur, predmetom žaloby boli len úroky z omeškania vo výške 9,26 Eur. Preto aj súd vyčíslil úroky z omeškania ku dňu 19.4.2012, avšak len z posledných troch nepremlčaných splátok podľa spomínanej prílohy, ale počítané boli splátky len vo výške 55,55 Eur. Jedná sa o splátku splatnú 9.2.2012, pričom do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru teda 19.4.2012 úrok z omeškania predstavoval 0,86Eur, z ďalšej splátky splatnej 9.3.2012 do 19.4.2012 úrok z omeškania činil 0,51 Eur a z poslednej splátky splatnej 9.4.2012 do 19.4.2012 činil úrok z omeškania 0,13 Eur, to všetko pri sadzbe 8% p.a., čo úhrne predstavuje 1,5 Eur. Preto zaviazal žalovaného k zaplateniu sumy 1.112,62 Eur (istinu vo výške 1.111,12 Eur a úroky z omeškania vo výške 1,50 Eur).

Žalobca žiadal priznať úroky z omeškania zo žalovanej sumy od 4.6.2012 do zaplatenia. Žalovaný sa dostal do omeškania od 2.6.2012 (uplynutím 10 dní od fikcie o doručení listu o zosplatení úveru, čo nastalo 22.5.2012) a preto v súlade s dispozičnou zásadou v konaní priznal úroky z omeškania od 4.6.2012, avšak len z prisúdenej istiny vo výške 8 % ročne. Žalobu v prevyšujúcej časti z vyššie uvedených dôvodov ako neopodstatnenú zamietol.

Pre úplnosť dodal, že pri závere o bezpoplatkovosti úveru žalobca nemá nárok na uplatnené bankové, ale ani inkasné poplatky. Navyše žalobca dôvodnosť uplatnenia inkasných poplatkov ani nepreukázal, nedoložil žiadne výzvy, či upomienky a pri bankových poplatkoch za upomienku vo výške 25 Eur za jednu upomienku dodal, že ide o poplatok v neprimeranej výške, ktorý možno vyhodnotiť aj ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 OZ.

Výrok o trovách konania vyplýva z ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p. Náhradu trov konania si podľa § 151 ods. 1 O.s.p. uplatnil len žalobca, ten však bol neúspešný približne v polovici uplatneného nároku a preto s poukazom na citované zákonné ustanovenie mu náhrada trov konania neprináleží.

Proti tomuto rozsudku v časti výroku, ktorým súd žalobu čiastočne zamietol a v časti výroku o náhrade trov konania, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal nesprávne právne posúdenie veci. Má za to, že predmetná úverová zmluva obsahuje všetky náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 zákona o spotrebiteľskom úvere v znení platnom v čase jej uzavretia. Poukázal na to, že splácanie úveru bolo dojednané vo forme anuitných splátok a v zmluve uvedená mesačná splátka predstavuje súčet istiny a dojednaného úroku, nie aj poplatkov. Vzorec na výpočet úroku je uvedený v čl. III Všeobecných obchodných podmienok. Nesúhlasia s nepriznaním náhrady nákladov za upomínanie dlžníka vo forme 4 predsúdnych upomienok, ktoré predložil vo svojom vyjadrení z 2.2.2015. Má za to, že ide o príslušenstvo uplatnenej pohľadávky, ktoré je celkom primerané. Namietal i nepriznanie náhrady trov konania. Navrhol rozsudok v napadnutom výroku zmeniť a vyhovieť žalobe v celom rozsahu.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p., vec prejednal v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že odvolanie žalobu nie je opodstatnené.

Odvolateľ tvrdí, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a

aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa právneho názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa na zistený skutkový stav použil správny právny predpis, ktorý aj správne interpretoval, pričom zo skutkových záverov vyvodil správne právne závery. Odvolací súd v podrobnostiach poukazuje na vecne správne právne závery súdu prvého stupňa a len na ich doplnenie uvádza nasledovné:

Súd prvého stupňa posúdil spotrebiteľský úver ako bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľskom úvere v znení platnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) z dôvodu nedostatku povinných náležitostí upravených v § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch (výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia).

Žalobca v odvolaní obhajoval naplnenie všetkých náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 zákona o spotrebiteľskom úvere s poukazom na to, že mesačná anuitná splátka 70,81 Eur v sebe zahŕňa časť splátky na istinu, časť na zmluvné úroky, pričom celková výška úrokov a poplatkov je uvedená aj v čl. I bod 4 zmluvy a predstavuje rozdiel medzi tam uvedenou sumou 2 755,08 Eur a požičanou istinou 2 000 Eur.

Medzi účastníkmi nie je sporné, že zmluva uzatvorená medzi účastníkmi je spotrebiteľským úverom, na ktorý sa vzťahuje režim zákona č. 129/2010 Z.z.. Pre spotrebiteľský úver na rozdiel od úveru bežného citovaný zákon v § 9 ods. 1 a 2 predpisuje ďalšie formálne a obsahové náležitosti. Z hľadiska formálnych náležitostí ide o písomnú formu, ktorá sa pri bežnom úvere nevyžaduje. Obsahové náležitosti sú vymedzené v § 9 ods. 2 citovaného zákona. Ustanovenie § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch <<http://zakony.judikaty.info/predpis/zakon-129/2010>> vymedzuje prípady, kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ide vlastne o špeciálnu právnu úpravu absolútnej neplatnosti právneho úkonu. Výklad a aplikácia citovaných ustanovení zákona musí byť v súlade so zmyslom a účelom citovaného zákona. Tým, že zákon nedodržanie iba niektorých obsahových náležitostí zmluvy, ako aj písomnej formy, postihuje neplatnosťou, robí z týchto náležitostí nevyhnutné podstatné obsahové náležitosti zmluvy.

Východiskom spotrebiteľskej ochrany je názor, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo faktickom nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a lepšiu dostupnosť právnych služieb a konečne možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednania pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnáť túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Autonómia vôle, ktorá je elementárnou podmienkou fungovania materiálneho právneho štátu, nie je úplne absolútna, ale je limitovaná v rámci spotrebiteľských vzťahov princípom ochrany tej osoby, ktorá predstavovala právny úkon s dôverou v určitý, druhou stranou jej prezentovaný skutkový stav. Práve s ohľadom na uvedenú koncepciu spotrebiteľského práva bol prijatý aj zákon č. 129/2010 Z.z. <<http://zakony.judikaty.info/predpis/zakon-129/2010>> a ustanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia vyššie uvedenej faktickej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti, a to práve tie uvedené v § 9 zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuvedenie v písomnej forme sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru ako sankciou pre dodávateľa, ktorý nerešpektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu.

Účelom náležitostí ustanovených v § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch <<http://zakony.judikaty.info/predpis/zakon-129/2010>> je informovanie spotrebiteľa, aby vedel rozlíšiť, aká časť

splátky bude použitá na istinu, úrok a ďalšie poplatky, čo mu tiež umožňuje zorientovať sa v danej situácii, pretože potom nie je dostatočne určité, akú časť istiny zaplatil, ako bude s jeho platbou naložené a akú časť úveru platí na úroky a ďalšie poplatky, teda odplatu žalobcu. Uvedené nemožno nahradiť uvedením celkovej výšky splátky, ani keď z iných ustanovení zmluvy vyplýva výška úrokov a poplatkov. Citované ustanovenie má za cieľ v zrozumiteľnej forme informovať spotrebiteľa, ako bude s jeho splátkou naložené a najmä, aká časť úveru bude ňou splatená, okrem odplaty veriteľa. Uvedené údaje zmluva uzatvorená medzi účastníkmi neobsahuje. Ide o absenciu podstatnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorú zákon sankcionuje bezplatkovosťou a bezúročnosťou úveru.

Vo vzťahu k inkasným poplatkom odvolací súd navyše uvádza, že tieto vôbec nevyplývajú z obsahu zmluvy, ktorá by mala byť výrazom obojstranného zmluvného konsenzu. Uplatnené poplatky sú tak výsledkom jednostranného aktu banky, ktorá tieto poplatky stanovila vo svojom cenníku, prípadne vo všeobecných podmienkach, avšak bez toho, aby žalovaný mohol svojou vôľou tieto poplatky ovplyvniť alebo poznať ich obsah v čase uzavretia zmluvy. Uvedené inkasné poplatky predstavujú neprijateľnú zmluvnú podmienku. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je totiž aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie „ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Odvolací súd sa zároveň stotožňuje i so záverom súd prvého stupňa o nepreukázaní toho, že úkony, za ktoré požaduje poplatky, boli aj skutočne doručované žalovanému, hoci až tento akt doručovania napĺňa v celom rozsahu význam týchto úkonov, ktoré sú bez doručenia iba samoučelným aktom.

Pokiaľ ide o nárok na náhradu trov konania, správne postupoval súd prvého stupňa, ak vzhľadom na dôvody na aplikáciu § 142 ods. 2 O.s.p. so zreteľom na pomerný úspech oboch účastníkov. Je zrejmé, že žalobca mal čiastočný úspech čo sa týka sumy, ktorú súd prvého stupňa uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi. Na druhej strane pomerný úspech mal aj žalovaný, a to vo vzťahu k zamietnutiu žaloby v prevyšujúcej časti a vo svojom dôsledku aj vo vzťahu k zastaveniu konania v časti uplatnených úrokov z omeškania. Vzhľadom na to, že úspech účastníkov bol takmer rovnaký, bolo dôvodné vysloviť, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

So zreteľom na vyššie uvedené preto odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu v zmysle § 219 O.s.p. ako vecne správny, vrátane výroku o trovách konania, potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému žiadne preukázateľné trovy spojené s odvolacím konaním nevznikli, preto mu ich náhrada nebola priznaná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.